

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám

Felelős szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztők:
dr. Balkányi Aurél
Rácz Lajos

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a helybeli dohányagyózsében.

Államreform.

A szerb állam már meredez-nek az ágyutorkok ellen. Már megcsillan a szülőnyerdec. A nagy szerb álom rajongóinak közeledik ahhoz a stádiumhoz, amikor a magyar trikolor színe között majd csak a piros lesz az aktuális. A boszniai annexió, az egységes szuverenitás, mely azt véghezvitte, letört egy darabot közjogunkból. Szóval baj van, amit sem hivatalos, sem félhivatalos uton letagadni nem lehet.

S míg a fellegek sorra tornyosulnak a fejünk felett, utolsó óráit alussza az ó Magyarország,

Viharos égbolt alatt, halottakra leső varjúkárogás közepette ássák a fundamentumot, hordják a követ, szögezik a pilléreket, készítik megdöböntő titokzatossággal az új Magyarországot. Míg a külpolitika egyre inkább hajlik a véres meglepetések felé, idehaza kapkodva, lázasan készítik elő a magyar állam reformját: a szavazati jog kiterjesztését.

A jelszavak országa vagyunk. Azt értjük ez alatt, hogy nálunk nem az a jelszavak hivatása, mint másutt-

Voltaképpen minden társadalmi, vagy politikai törekvésnek szüksége van jelszavakra, mert így könnyebb a tömegek szívéhez férközni. De a jelszavaknak csakis ez volna a hivatása. A mi közéletünk csak úgy hemzseg a jelszavaktól. Nem azért mintha ugyanannyi egészséges, komoly és tartalmas törekvés keresztezné egymást, hanem mert a komoly elmélyedést, a tartalom, az erő, az akarás hiányát nálunk dobbal, trombitával, gyönyörűen kongó jelszavakkal leplezik ei.

Megnyilatkozik az a morbus hungaricus a választójogi reform körül forrongó magyar háboruban is

Körülbelül ugyanannyi ember harsogja világgá a pluralitás jelszavát, ahány az „általános titkos” jelszótól nem tud szabadulni.

Pedig ezt a kérdést sem párt-szemponctokból, sem merev s így végeredményben kitejéztelen jelszavakkal elintézni, agyonütöni nem szabad. Meg kell gondolnunk, hogy itt államreform készül s ha valaha, úgy most, ebben a kérdésben igazán jobban kell szeretnünk a hazát, mint a kormányt, a koalíciót, vagy a jelszavainkat, melyekre esküszünk.

Az bizonyos, hogy választói jogun-

kat reformálni fogják s ma már körülbelül az is tudott dolog, hogy a reform nem az általános, egyenlő szavazati jog alapelvén nyugszik, hanem pluralis lesz.

A kérdés eldöntésének az a lényege, hogy a reform nem egy elméleti államban, hanem Magyarországon készül s hogy a reform célja nem egy demokráta és népállam, hanem a magyar Magyarország!

Magyarország ma nem teljesen magyar. Tehát azzá kell tenni! A választójogi reform — a szállongó hírek szerint — a magyar népnek kétszeres, az intelligenciának pedig — mely tulnyomóan magyar — háromszoros szavazatot biztosítana. Ezzel, valamint a választókerületekkel új s nemzeti szempontból okosabb beosztásával a magyarságot a maiánál mindenestre dominálőbb helyzetbe juttatná, annál is inkább, mert a nemzetiségi analfabéták száma többszörösen felülmulja a magyarokét.

Ezzel a reformmal szemben tehát nemzeti alapon állást foglalni nem lehet.

Elméleti, doktrinér szempontok szólhatnak ugyan ellene, a reakció vádját is lehet hangoztatni, de hát ez

„BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Vilde Oszkár aforizmáiból.

Ami tényleg megtörténik, az soha sincs jelentőség nélkül.

Csak ne volnának a szegények olyan csunyak, a szegénység problémája már rég meg volna oldva.

Tesznek föl a bolondok olyan kérdéseket, mire a bölcsak nem tudnak válaszolni.

Aggok mindent hisznek. Férdők mindenben kételkednek. Ifjak mindent — tudnak.

Csak az írásművészet mesterének sikerül, hogy homályos legyen.

A kérdések sohasem indiszkrétek. A válaszok olykor igen.

Fordította: dym.

Visszafejlődés.

Rossz szó, de a fogalmat alig lehetne helyesebben kifejezni.

Nem azt jelenti, hogy visszafelé guru-

lunk, hanem azt, hogy megyünk ugyan előre, fejlődünk ám anélkül, hogy ez a fejlődés igazi fejlődés, tökéletesedés volna. A rák is előre megy voltaképpen, csak hogy háttal. Ilyenforma dolog a visszafejlődés is. Az ember a rohamosan megszorodott ismeretek által megváltoztatott keretekben és formák között lényegében úgy fejlődik tovább, hogy valamennyi életműködését aként rendezze be, amint azt több fejlődési fokkal az előtt, más formák között már egyszer végcsinálta.

A fejlődésről sokan és sokat beszélnek manapság. Aki szociális ismereteit csak Jászi Oszkártól, meg Farkas Páltól tanulta s legfőleg még a Budapesti Napló néhai meliékletéből táplálkozott, már mint szakértő gagyogja a fejlődés nevét.

Pedig a legtöbb „modern gondolkodású” ember nem a fejlődésért, hanem az újért rajong, s egyáltalán nem fektet súlyt arra, hogy a fejlődés mibenléteről gondolkozzék, hanem megelégszik azzal, hogy a mi új, az egyszerűs mind fejlődöttesebb: tökéletesebb a réginél. Tökéletesebb! De azt már nem kutatja, hogy mi a tökéletesebbnek a kriteriuma. Mert az tán csak nem kriterium, hogy más-kép van, mint eddig volt!?

Minden új lerombolja maga körül a régit. Csak az a baj, hogy mire az építéshez fogna, egy még újabb meg őt rombolja össze. És ez így megy lassan a végtelenségig, vagyis: míg nem lesz több rombolni való. A fejlődésnek csufolt folyamat nem egyenes vonal, hanem cikk-cakk. Mi leromboljuk azt, amit fiaink holnap újra fognak építeni — csak azért, hogy holnapután az unokáik megint előről kezdjék a rombolást.

Mi hát a fejlődés, helyesebben a tökéletesedés!?

A jelenségek kompiálása, vagy még egyszerűbben: komplikáció.

A társadalmat az emberek összeműködése alkotja. Minél tökéletesebb ez az összeműködés, annál komplikáltabb. És azért tökéletesebb, mert komplikáltabb. Valamint, hogy a legcsekélyebb súlyu jelenségnél is a komplikáció a tökéletesebbnek, a magasabb fokunak ismertető jegye. A felöltözött ember komplikáltabb, mint a meztelen, a jól öltözött mint a kezdetleges ruhazatu. És komplikáltabban élvez az, aki villára szurva hámozza meg az almát, mielőtt megenné, mint az, aki egyszerűen beleharap. A szemérmes asszony komplikáltabb erkölcsi életet él, mint pl. Mme Nelly Roussel, aki tudományos disznóságok

a mai szociológus világban már nem olyan szörnyű veszedelem — annál kevésbé, mert ugyanolyan szociológiai tegyverekkel meg is dönthetők ezek az ellenérvek.

A jogegyenlőség (politikai szempontból) olyan teórián alapszik, melynek a lába nem a földön van, hanem valahol a levegőben kalimpál. Az a követelés, hogy az állam valamennyi polgára egyenlő súlylyal birjon az államügyekre való befolyás tekintetében, testetlen teóriákon kívül nem tud mire támaszkodni. Ha egészen kiszakítjuk is a nemzeti szempontot, kétségtelen, hogy a több intelligenciával rendelkezők több súlyt igényelhetnek maguknak, mint az intelligencia alacsonyabb fokán állók — ép a salus rei publicae elvének fogva. Ezt még a szocialista Zukunftsstaatról álmodozók is elismerik.

Hol van tehát a reakció abban, hogy fölismerik a nagyobb intelligencia jelentőségét s érvényt szereznek neki? Hiszen az ilyen felismerés csak haladás ahhoz az állásponthoz képest, hogy mindenki, a falusi csósz és curiai tanácselnök ugyanolyan jogosultsággal bír az államügyek közvetlen intézésében. A differenciálódás mindig fejlődés! Ez körülbelül leülepedett szociológiai tétel. Az a választójogi reform pedig, mely pluralitáson nyugszik, differenciálódás, tehát fejlődés. Nincs ok tehát arra, hogy a reakció vádjával a harangokat félreverték.

Nehéz időköt élünk. Ha valaha, úgy most, e válságos napokban eldől a kérdés, van-e erő magyarságban. Van-e erőnk a fenyegető véres napok kísértő réme között higgadt számítás, körültekintő nyugalommal elkészíteni azt az államreformot, mely ránk nézve kétségen kívül egyike lesz a XX. század legjelentősebb eseményeinek.

Ha nincs, a készülő reform a pusztulásba vezet.

kal aratott tapsokat a feministák között. A magasabb fokú kultúra mindig komplikáltabb jelenségeket produkál az alacsonyabbnál s két kulturállapot fejlődési foka szempontjából nem az a döntő, melyik a régebbi és melyik az újabb, hanem az, hogy melyiknek komplikáltabbak a jelenségei. S a legmagasabb fokú, a legfejlettebb kultúra száz meg száz végsőkig komplikált jelenség összetétele.

Egyszer azonban véget ér minden raffiniált leleményesség: nem lehet tovább komplikálni. S mit tegyen az a blazirt kulturember, aki megunta villával enni az almát? Szükség van rá, hogy másképp egyen, mint eddig. De mert a villát nem tudja egy másik villára szurni, hát leteszi s egyszerűen beharap az almába. És ő akkor eredeti fiu, aki nem törődik a dohos konvenciókkal!

Mikor a ruházkodás kidühöngi magát a test minél csillogóbb eltakarásában, rájönnek az emberek, hogy a test maga a legcsillogóbb — és aztán megcsinálják ezen a téren is az ujat: egyre többet és többet mutatnak magából a testből, olykor veszedelmesen közeledve a leprimitívebb fügefakosztüm fele. (Németországban mostanság verődött össze egy művészi eivékért hihegő

Ha van, úgy rálépünk a szép, a gyönyörű diadaluttra: a magyar Magyarország felé!

Higyük, hogy van. — s.

Nevek a hétről.

(Zoványi Jenő.) Ma már a sárospataki tanár esetét magyar Wahrmond ügyé nevezték ki némelyek, érdemes vele némileg foglalkozni.

Zoványi Jenő tanár, teológiai tanár, tehát joga van a katedrája, a tudománya szabadságához. És Zoványi Jenő, a tanár könyvet irt Kálvin Jánosról. A kálmínisták vastagnyaku professzora Kálvin Jánosról oly ékesen szóló tudományos szegénységi bizonyítványt állított ki, mintha Rómában volna tanár és nem Sárospatakon.

Nagy a kavardás az eset körül. S ujabban megint erőre kapott a sajtóban az a felfogás, hogy nem volna méltó a református egyház hagyományos szabadelvűségéhez, ha Zoványinak csak a haja szála is meggömbölné.

Értjük a szép szót, de tán mintha még sem egésze, úgy állana a dolog. Hiszen igaz, Zoványi csak a tudományos meggyőződésének ad kifejezést, mikor Kálvint lekritizálja. Igaz az is, hogy a katedra szabadsága minden fajta kulturfejlődésnek hatalmas erőforrása. Mégis úgy gondoljuk, ebben a kérdésben azoknak van igazuk, akik ha nem törnek is pálcát Zoványi Jenő felett, de a katedráját nem akarják meghagyni többé.

Elvégre is Sárospatakon kálmínista teológia van! S a kálmínista teológiai tanárnak számolnia kell azzal, hogy ő egy vallási felekezet jövődjét van hivatva nevelni, oktatni annak a felekezetnek a hittételeire! Tisztában kell azzal már eleve lennie, hogy az ő tudományos szabadsága csak az ő alkalmazó felekezet tételeinek korlátjain belül érvényesülhet. Es nincs joga a Kálvin követőinek a kálmínisták pénzén fentartott katedrából a Kálvin János kicsiny voltát prédikálni. Ha mégis megteszi, kellene annyi kálmínista vastagnyakkal birnia, hogy levonja álláspontjának konzekvenciáit és ne ragaszkodjék görcsösen ahhoz a tanári székhez, melyről a Kálvin János törpességét hirdetni egy kicsit lehetetlen állapot volna.

(Pallay Sándor.) Így hívják azt a központi férfit, aki ime beviszi koalíciós alapon a sajtóba is a — szociáldemokráciát.

csoport, mely az öltözködés terén a test minél teljesebb meztelenségére esküszik.)

De rámutathatunk magasabb jelenségre is, mely tételünket igazolja. Mikor az individualizmus végsőkig komplikálja kreaturáit: az egyéni tulajdönt stb., jön a szocializmus és tetszeleg magának a szabadelvűséggel szemben a fejlődöttebb szerepében akkor, amidőn lényegében a primitív társadalmak kollektivizmusát tüzi ki célul.

S így lesz a komplikációk végsőkig fokozásából minden téren a komplikációk végsőkig egyszerűsítése. amit elvégre lehetne dekadenciának is nevezni, ha ez a szó épugy agyon nem volna kompromittálva, mint akár a „szociológia“.

Rájöttünk tehát, hogy a társadalom fejlődése, ha alatta annak szakadatlan egymásutánban öntő életfolyamatát értjük, nem más, mint a különböző komplikációk egyszerűsítése s majd az egyszerűsített komplikációk újra komplikálása.

Olyanfélé folyamat ez, mint az óramutató pályája. Az idő fogy, a mutató halad siet, megállás nélkül — és még sincs soha több 12 óránál.

A „modern kultúra“ rajongói közül

Megcsinálja a vidéki függetlenségi lapok szakszervezetét.

Hát ez nagyon érdekes és becstületes dolog.

A becstületesége az őszinteségében van. Kezelés nélkül, köntörfalazás nélkül, nyíltan bevallja, mit akar. Egységes sajtót! Egységes függetlenségi-kormányparti lelkesedést és gondolkozást.

Hogy ez fogalmilag képtelenség, az mindegy. Mégis, sőt épen azért, meg fogják csinálni. És lesz sikere is. Ezentul minden vidéki függetlenségi újság ugyanazt a politikai bölcseséget fogja tartalmazni a vezércikk-től — az apróhirdetésig. S a jámbor magyar majd úgy kondolkozik, hogy muszáj elhinni ezeknek az uraknak az igazságát, mert egyformán hazudni lehetetlen.

Még egyszer Latkóczy Imre A tragédiát befejezte a lamnitz-hőhei revolver golyó. Latkóczy Imre végrehajtotta a saját halálos ítéletét.

Most már azt kérdezzük a körlehetetlen tisztaság fölött papjaitól: szabad-e valakit rendőri fogással beugratni abba, hogy gyöngye, hogy inkorrekt legyen! A tisztaság csunya dolgokat nem követel soha. S Latkóczy Imrét halálra ítélni legkevésbé azoknak volt joguk, akik őt a tisztesség nevében kísértetbe vitték **dym.**

Dal a panamáról.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Nem is gondolja szerkesztő ur,
Milyen bánattal olvasom,
Hogy panamázó nagyurakat
Csipett a rendőrség nyakon.
Ah látom, hogy van a világon
Ezer jóféle panama;
Csak olyat a milyen nekem kell
Nem bir termelni e haza.

Ki panamáznak egy csomó aktát,
Mely a kivándorlásban bünt kutat
Ad gépeket, ad palotákat
A legfelsőbb jó indulat,
Van panama a patikával
Állással ranggal rengeteg,
A csillagok lába alól még
Ki panamázzák az eget . . .

Nem is értem mi lesz itt nálunk
Az erős villanyfény mellett

kevesen veszik észre, hogy a mai „fejlődés“ nem komplikál többé, hanem a komplikációkat egyszerűsíti s hogy az ő előretörésük egy alacsonyabb társadalmat akar megcsinálni, mint a mai, mert lényegében a multat tüzi ki a jelennel szemben jövő gyanánt.

Végig tekinthetünk igazolásul az isteni Ma jelenségein.

Ma nemcsak a regény, hanem a novella is elesett műfaj a gombamódra termő u. n. tárcákkal szemben. Ma senki sem kompromittálja magát eposzirással, sőt azzal is igen kevesen, hogy a versüket meg lehessen érteni, ellenértékül a nagydobot verik. Ma nem menydörögnek hatalmas zenealkotások a Rajna kincséről, ám se szeri, se száma a körülöttünk varázskeringőző vigőzvegyeknek. Ma a színház kénytelen koalíciós paktumot kötni a cabarettel s mindkettőnek élénk konkurenciát csinál a mozi. A modern festő nem teszi tönkre magát azzal, hogy képein cim nélkül is eligazodjék az ember. A feminizmus s a vele kapcsolatos szociális és főként szekszuális eszmeáramlatok pedig szinte hihetetlen mértékben ugranak át pár száz, sőt ezer esztendő — visszafelé. Hiszen a nő-

a mai szociológus világban már nem olyan szörnyű veszedelem — annál kevésbé, mert ugyanolyan szociológiai tegyverekkel meg is dönthetők ezek az ellenérvek.

A jogegyenlőség (politikai szempontból) olyan teórián alapszik, melynek a lába nem a földön van, hanem valahol a levegőben kalimpál. Az a követelés, hogy az állam valamennyi polgára egyenlő súlyal birjon az államügyekre való befolyás tekintetében, testetlen teóriakon kívül nem tud mire támaszkodni. Ha egészen kiszakítjuk is a nemzeti szempontot, kétségtelen, hogy a több intelligenciával rendelkezők több súlyt igényelhetnek maguknak, mint az intelligencia alacsonyabb fokán állók — ép a salus rei publicae elvével fogva. Ezt még a szocialista Zukunftsstaatról almodozók is elismerik.

Hol van tehát a reakció abban, hogy fölismerik a nagyobb intelligencia jelentőségét s érvényt szereznek neki? Hiszen az ilyen felismerés csak haladás ahhoz az állásponthoz képest, hogy mindenki, a falusi csősz és curiai tanácselnök ugyanolyan jogosultsággal bír az államügyek közvetlen intézésében. A differenciálódás mindig fejlődés? Ez körülbelül leülepedett szociológiai tétel. Az a választójogi reform pedig, mely pluralitáson nyugszik, differenciálódás, tehát fejlődés. Nincs ok tehát arra, hogy a reakció vádjával a harangokat félreverjék.

Nehez idöket élünk. Ha valaha, úgy most, e válságos napokban eldöl a kérdés, van-e erő magyarságban. Van-e erőnk a fenyegető véres napok kísértő réme között higgadt számításal, körültekintő nyugodalommal elkészíteni azt az államreformot, mely ránk nézve kétségen kívül egyike lesz a XX. század legjelentősebb eseményeinek.

Ha nincs, a készülő reform a pusztulásba vezet.

kal aratott tapsokat a feministák között. A magasabb fokú kultúra mindig komplikáltabb jelenségeket produkál az alacsonyabbnál s két kulturállapot fejlődési foka szempontjából nem az a döntő, melyik a régibb és melyik az újabb, hanem az, hogy melyiknek komplikáltabbak a jelenségei. S a legmagasabb fokú, a legfejlettebb kultúra száz meg száz végsőkig komplikált jelenség összetétele.

Egyszer azonban véget ér minden raffinált leleményesség: nem lehet tovább komplikálni. S mit tegyen az a blazirt kultúrember, aki megunta villával enni az almát? Szükség van rá, hogy másképp egyen, mint eddig. De mert a villát nem tudja egy másik villára szurni, hát leteszi s egyszerűen beleharap az almába. Es ő akkor eredeti fiu, aki nem törődik a dohos konvenciókkal!

Mikor a ruházkodás kidühöngi magát a test minél csillogóbb eltakarásában, rájönnek az emberek, hogy a test maga a legcsillogóbb — és aztán megcsinálják ezen a téren is az ujat: egyre többet és többet mutatnak magából a testből, olykor veszedelmesen közeledve a legprimitívebb fügefakosztüm fele. (Németországban mostanság verődött össze egy művészi elvekért hihegő

Ha van, úgy rálépünk a szép, a gyönyörű diadalutra: a magyar Magyarország felé!

Higyük, hogy van. — s.

Nevek a hétről.

(Zoványi Jenő.) Me már a sárospataki tinár esetét magyar Wahrmond ügyé neveztek ki némelyek, érdemes vele némileg foglalkozni.

Zoványi Jenő tanár, teológiai tanár, tehát joga van a katedrája, a tudománya szabadságához. És Zoványi Jenő, a tanár könyvet írt Kálvin Jánosról. A kálvinisták vastagnyaku professzora Kálvin Jánosról oly ékesen szóló tudományos szegénységi bizonyítványt állított ki, mintha Rómában volna tanár és nem Sárospatakon.

Nagy a kavargás az eset körül. S ujabban megint erőre kapott a sajtóban az a felfogás, hogy nem volna méltó a református egyház hagyományos szabadelvűségéhez, ha Zoványinak csak a haja szála is meggömbülne.

Ertjük a szép szót, de tán mintha még sem egésze, úgy állana a dolog. Hiszen igaz, Zoványi csak a tudományos meggyőződésének ad kifejezést, mikor Kálvint lekritizálja. Igaz az is, hogy a katedra szabadsága minden fajtájú kulturfejlődésnek hatalmas erőforrása. Mégis úgy gondoljuk, ebben a kérdésben azoknak van igazuk, akik ha nem törnek is pálcát Zoványi Jenő felett, de a katedraját nem akarják meghagyni többé.

Elvégre is Sárospatakon kálvinista teológia van! S a kálvinista teológiai tanárnak számolnia kell azzal, hogy ő egy vallási felekezet jövődjé papjait van hivatva nevelni, oktatni annak a felekezetnek a hittételeire! Tisztában kell azzal már eleve lennie, hogy az ő tudományos szabadsága csak az ő alkalmazó felekezet tétéleinek korlátjain belül érvényesülhet. Es nincs joga a Kálvin követőinek a kálvinisták panzén fentartott katedrából a Kálvin János kicsiny voltát prédikálni.

Ha mégis megteszi, kellene annyi kálvinista vastagnyakkal birnia, hogy levonja álláspontjának konzekvenciáit és ne ragaszkodjék görcsösen ahhoz a tanári székhez, melyről a Kálvin János törpeséget hirdetni egy kicsit lehetetlen állapot volna.

(Pallay Sándor.) Igy hívják azt a központi térfiut, aki ime beviszi koalíciós alapon a sajtóba is a — szociáldemokráciát.

csoport, mely az öltözködés terén a test minél teljesebb meztelenségére esküszik.)

De rámutathatunk magasabb jelenségre is, mely tételünket igazolja. Mikor az individualizmus végsőkig komplikálja kreaturáit: az egyéni tulajdönt stb., jön a szocializmus és tetszeleg magának a szabadelvűséggel szemben a fejlettebb szerepében akkor, amidőn lényegében a primitív társadalmak kollektívizmusát tüzi ki célul.

S így lesz a komplikációk végsőkig fokozásából minden téren a komplikációk végsőkig egyszerűsítése. amit elvégre lehetne dekadenciának is nevezni, ha ez a szó épugy agyon nem volna kompromittálva, mint akár a „szociológia“.

Rájöttünk tehát, hogy a társadalom fejlődése, ha alatta annak szakadatlan egymásutánban öntő életfolyamatát értjük, nem más, mint a különböző komplikációk egyszerűsítése s majd az egyszerűsített komplikációk újra komplikálása.

Olyanféle folyamat ez, mint az óramutató pályája. Az idő fog, a mutató halad siet, megállás nélkül — és még sincs soha több 12 óránál.

A „modern kultúra“ rajongói közül

Megcsinálja a vidéki függetlenségi lapok szakszervezetét.

Hát ez nagyon érdekes és becsületes dolog.

A becsületesége az őszinteségében van. Kezelés nélkül, köntörfalazás nélkül, nyíltan bevallja, mit akar. Egységes sajtót! Egységes függetlenségi-kormánypárti lelkesedést és gondolkozást.

Hogy ez fogalmilag képtelenség, az mindegy. Mégis, sőt épen azért, meg fogják csinálni. És lesz sikere is. Ezentul minden vidéki függetlenségi újság ugyanazt a politikai bölcseséget fogja tartalmazni a vezércikk-től — az apróhirdetésig. S a jámbor magyar majd úgy kondolkozik, hogy muszáj elhinni ezeknek az uraknak az igazságát, mert egyformán hazudni lehetetlen.

Még egyszer Latkóczy Imre A tragédiát befejezte a lamnitz-höhei revolver golyó. Latkóczy Imre végrehajtotta a saját halálos ítéletét.

Most már azt kérdézzük a kérlelhetetlen tisztaság fölkezt papjaitól: szabad-e valakit rendőri fogással beugratni abba, hogy gyöngye, hogy inkorrekt legyen! A tisztaság csunya dolgokat nem követel soha. S Latkóczy Imrét halálra ítélni legkevésbé azoknak volt joguk, akik őt a tisztesség nevében kísértetbe vitték

dym.

Dal a panamáról.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Nem is gondolja szerkesztő ur,
Milyen bánattal olvasom,
Hogy panamázó nagyurakat
Csipett a rendőrség nyakon.
Ah látom, hogy van a világon
Ezer jóféle panama;
Csak olyat a milyen nekem kell
Nem bir termelni e haza.

Ki panamáznak egy csomó aktát,
Mely a kivándorlásban bünt kutat
Ad gépeket, ad palotákat
A legfelsőbb jó indulat,
Van panama a patikával
Állással ranggal rengeteg,
A csillagok lába alól még
Ki panamázzák az eget...

Nem is értem mi lesz itt nálunk
Az erős villanyfény mellett

kevesen veszik észre, hogy a mai „fejlődés“ nem komplikál többé, hanem a komplikációkat egyszerűsíti s hogy az ő előretörésük egy alacsonyabb társadalmat akar megcsinálni, mint a mai, mert lényegében a multat tüzi ki a jelennel szemben jövő gyanánt.

Végig tekinthetünk igazolásul az isteni Ma jelenségein.

Ma nemcsak a regény, hanem a novella is elesett műfaj a gombamódra termő u. n. tárcákkal szemben. Ma senki sem kompromittálja magát eposzírással, sőt azzal is igen kevesen, hogy a versüket meg lehessen érteni, ellenértékül a nagydobot verik. Ma nem menydörögnek hatalmas zenealkotások a Rajna kincséről, ám se szeri, se száma a körülöttünk varázskeringőző vígözvegyeknek. Ma a színház kénytelen koalíciós paktumot kötni a cabarettel s mindkettőnek élénk konkurenciát csinál a mozi. A modern festő nem teszi tönkre magát azzal, hogy képein cim nélkül is eligazodjék az ember. A feminizmus s a vele kapcsolatos szociális és főként szekszuális eszmeáramlatok pedig szinte hihetetlen mértékben ugranak át pár száz, sőt ezer esztendő — visszafelé. Hiszen a nő-

Minden panamát meg fognak látni,
Pedig itten van rend felett.
Lelepleznek zug ujság firkászt,
Le, kinek hamis a bora,
Napról-napra szaporodni fog
A Prácser bácsi tábora.

Mindent, mindent kipanamáznak,
De hisz hát ez nem is csoda,
Becsületesen boldogulni
Még nem tudott senki, soha.
És mégis egyet nem hallottam,
— Pedig ez a szakmámba vág —
Hogy férjhezadással csinált volna,
V. laki ügyes panamát.

Bizony úgy van az szerkesztő ur,
Barmily korrupció legyen,
Egy, két, három, négy, öt, hat férj
Senki sem panamáz nekem.
Lehetek én svindler kókler,
Csavargó, utszéli csibész
De hogy egy férjet panamázzak
Ahoz nálam kevés az ész.

Pedig az én hat szép lányom
(A szép a vers miatt van itt)
A mióta nem házasodnak
Fülembe zuznak valamit,
Fülembe zugják: Oh te bamba!
Hát mire vársz, hát mire vársz?
Tanulj a kortól, ne keseregj,
Hanem igyekezz: panamázz.

Szerkesztő ur a régi nóta:
A reményem magába van
Panamázzon a leányomnak
Nehány férjet hamarosan.
Vagy tudja mit, ez bajos ugyis,
Van egy sokkal jobb gondolat:
Panamázzon egy zsiros koncot
És vegye el a lányomat

Kesergő család

VEGYES HIREK.

— **Orvossá avatás.** Braunstein
raelek városunk egyik tekintélyes pol-
nak jelesül képzett fiát Braunstein Gáb-
kolozsvári Ferenc József egyetemen f.
17-en az összes orvostudományok tud-
avatták. A fiatal orvos, a aki híres Pur-
nek legkedvesebb tanítványa és a koloz-
belgyógyászati klinikán mondhatni jobb

uralmat (mert minden egyenlőségi törel-
nek uralmi törekvés az alapja és vége
legprimitívebb társadalom produkálta *Lij*
nagyjelentőségű kutatása szerint. A
cializmus *Zukunftstaatja* pedig mint
megirtuk, csak a primitív állam kollek-
musát akarja a magasabb technikai
kereteiben újból megcsinálni. Ma letepen
racionális gondolkozás az idealizmust, a
kodás a szerénységet. Ma a szemérem
vendég még a gyermekszobában is, n
felvilágosítottak.

Pedig a színház, a regény, az
az egymás megbecsülése, az anyai hi-
az egyéni tulajdon, az idealizmus, a sze-
ség, a szemérem — mind nagyon kom-
magas rendű jelenségek. S a körüle-
dühöngő folyam-t ezeket a gyönyörű
likációkat oda akarja egyszerűsíteni, ah-
lassan idáig komplikálódtak.

Szóval a mai fejlődés: visszafej-

Vissza! Mert régen is volt úgy m-
ahogyan a modern gondolkozás ja ho-
elképzel. Volt idő, mikor csupa rövid
zetű, rapszódikus ének volt az irodalo

Van szerencsém a nagy-
érdemű vevőközönség szíves
tudomására hozni, miszerint a
raktáramban levő összes . . .

czipőket

f. é. november hó 1-től
mélyen leszállított árak mellett
fogom elárusítani . . .

Kiváló tisztelettel
ICZKOVITS LAJOS.

! Ritka alkalom !
!! Ne mulassza el senki !!

Hirdetmény.

A vb. Komjáthy Karoly csődtö-
megéhez tartozó mezőkaszonyi szőlő-
ez évi bortermése november hó 1-én
d. e. 10 órakor alulírt tömeggondnok
irodájában nyilvános árverésen el fog
adatni Árverelők tartoznak bánatpénzül
30 korona készpénzt az árverés még-
kezdése előtt letenni s a hátralékos
vételári összeget a csődválasztmány
jóváhagyása után azonnal kifizetni.

A csődválasztmány fenntartja ma-
gának a jogot, hogy a legtöbbet ígérő
ajánlatát is el vagy el ne fogadja.

Dr. Balkányi Aurél, ügyvéd,
mint vb. Komjáthy Karoly csődtömeggondnoka.

Világkiállítás St. Louis 1907.
"GRAND PRIX".

Jobban tisztít, mint más fémisztítószer.

837/1908. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajító az 1881. évi LX. t.c. 102. § értelmében e ennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszéknek 1908. évi 20876. váltószámu végzése következtében Benda Kálmán beregszászi ügyvéd által képviselt Beregszászi Hitelintézet javára 121 K s jár. erejéig 1908. évi szeptember hó 29 én foganatosított végrehajtás utján lefoglalt és 1015 koronára becsült következő ingóságok, u. m. takarmány és szarvasmarha nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek az ilosvai kir. járásbíróság 1908-ik évi V. 499/2 számu végzése folytán 121 korona tökéketelés, ennek

1908. évi január 27. napjától járó 6⁰/₀ kamatai, 1¹/₂⁰/₀ váltódíj és eddig összesen 68 k. 55 f.-ben bírólilag megállapított költségek erejéig Bábakuton adósok lakásán leendő megtartására **1908. évi november 16 napjának d. u. 2 órája** határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szüktség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ilosva, 1908. évi október 21.

Wohl Henrik kir. bír. végrehajító

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használ,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehérműt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Kereskedők figyelmébe!

Uj fűszer és rövidáru nagykereskedés!

A Szatmári Keresk. r.-t. Áruraktára!

Uj fűszer és rövidáru nagykereskedést nyitott
Beregszászban, Bocskay-utca 14. szám alatt
(Preznánszky-féle ház)

PRERAU MARTON,

a hol szükségletét mindenki a legolcsóbban szerezhetheti be.

A legolcsóbb beszerzési forrás!

Disznó zsir:

Házilag olvasztott l. rendű 110, 220 kg. körüli vételnél	ingyen hűrdő	1	46
" " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " " " "	1	48
" " " " " " " " " " " " " "	szelencék költön fizetendők	1	48

Szalonnák:

mind pörkölt (perzselt) bőrűek.

		Kg. ára	
		korona	fillér
Szalonna sós, fehér, vastag tábla, hasa és nyaka nélkül		1	32
" " " " közép vastag " " " "		1	30
" " " " kenyérhez szeletekben		1	30
" " " " kenyérhez szalag alakban	paprikásnak is alkalmas	1	44
" füstölt, vastag tábla, hasa és nyaka nélkül		1	40
" " " " közép vastag tábla hasa és nyaka nélkül		1	38
" " " " kenyérhez szeletekben		1	38
" sótalan zsirnak való, bőrrel		1	30
" " " " " " " " " " " " " "		1	40
" " " " " " " " " " " " " "		1	60
" " " " " " " " " " " " " "	pácolt foghagymás	2	—
Kolbász füstölve sertés husból, úgy ehető, vagy főzni sütni lehet, hcsszu szalagokban		1	84
Sonka füstölt, szalonna nélküli, sovány		1	60
" " " " " " " " " " " " " "		1	84
Karék " " " " " " " " " " " " " "		—	—
Oldalas " " " " " " " " " " " " " "		3	30
Szaiami l. rendű magyar készítmény		1	28
Tepertő mindennap friss, 5 kg-ként 1 K egy kg		1	60
Párisi, vagy Krinolin kg-ként		1	80
Sonka, sajt, vadász kolbász, stb. kg-ként		—	08
Virslitormás, kicsiny, párja 10 fillér, 50 páronként		—	16
" " " " nagy " " " " " " " "		—	08
Szavelládé darabja 10 " " " " " " " "		—	—

Minden itt nevezet árukat télen nyáron folyton szállítok 5 kgr.-tól felfele minden mennyiségbe utánvételt mellett zsirnak való szalonnák fagyasztott állapotba adatkak fel minden áruk csomagolása és szállító letele ugy szintén a nyiregyházi vaustig, a postáig való szállítása díjtalan csak a szelencékkel rendelt áruknál a szelencék a fent nevezett árukon ingyen küldök a ki kér.

Sürgöny vagy rövidített levélcim:

Balczár Nyiregyháza

Telefon Intarurbán } 124. szám.

Szállítja:

Uj. Balczár Lajos

hentes áruk villamos üzemi gyára Nyiregyháza.

A dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres **f ü l o l a j**

megszüntet gyorsan és alaposan időközi süketiséget, fülzúgást, fülzúgást és nagyothallást még idült esetekben is. Kapható a 2 frt. palackban használati utasítással

Grósz Nagy Ferencz, gyógyszerész, Debreczen Kossuth-utca 8. szám

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájjíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

Kosmos labororium Győr.

Kapható mindenütt. Főraktár Beregszászban: **Hausmann Ch. és Fianál.**

A Magyar Általános Hitelbank brassói fiókjának raktárházi osztálya a legolcsóbb napi árak mellett szállít nagyban és kicsinyben naponta Romániából érkező min denféle friss halat u. m. ponty, csuka süllő, kecsge, harcsa, tok, viza stb stb. Gondos csomagolás.

Az'eperjesi népbank kályhagyára

értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig fennálló szerződését Markovics József urral megszakította és a jelenlegi képviselőt Mermelstein és Kroh uraknak adta át és egyuttal ajánlja a legjobb hirtérnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő tűzálló fehér

chamotte-agyagból gyártott kiváló minőségű díszes kiállítású **cserépkályhát és kandallót** felette jutányos árban. — A gyári szerelőnk által fellállított kályhák használhatóságát és jószágáért feltétlen felelősséget vállalunk. Kizárólagos képviselő let és raktár Mermelstein és Kroh Beregszász, Petőfi-u. 4. sz. (Löwy-féle ház). Képviselőnk kívánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat. Régi kályhák átrakása és javítása jutányosan eszközöltetik.

Mielőtt személy-, jelző- v. építési K Ö L C S Ö N

íránt intézkednék
kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED
BUDAPEST IX., Lónyai-utca 7.
Telefon: Interurban 46-31.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

„SZABADALMI UJSÁG“
szerkesztőségéhez Budapest, VII., Erzsébet-
körut 26. sz. kérje a „Szabadalmi Ujság“
ingyen mutatványszámát.

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósértéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% terméstöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schletrumpf és Társa.

„ANGYAL“ gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot es mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az „ANGYAL“ GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: Reichard Jenő „Angyal“ gyógy-szertára, Beregszász (Bocskai-utca.) „ANGYAL“ gyöngyvirág-crém. Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

IGNÁCZY GÉZA

MODERN FÉNYKÉPÉSZETE
BEREGSZÁSZ.

MÜTERME ALLANDÓAN NYITVA.

A világhírű KODAKOK eredeti árban.

ALVÁNYOS ÉS KÉZI LEMEZEK GÉPEK

FÉNYKÉPÉSZETI CIKKEK RAKTÁRA.

ÁRJEGYZÉK VIDÉKRE INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

70 év óta a Sirup pagliano mint a legjobb és legbiztosabb hashajtó szer sok ezer családnál eredményesen van b. vezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi tanár által feltalált és 1838 óta előállított vértisztító szer csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kék vignettával és Girolamo és Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendeltetése az ország minden jobb gyógyszerárában kapókat, Orvosrendelés szerint használva, megszüntetik a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejbe stb., előmozdítják az anyagcserét és vértisztítón hatnak bőrkülsően, köszvény, csusz (rheumá)-nál stb. Elismert szer étvágytalanság és az ülő foglalkozás egyéb következményei ellen. A „Girolamo Pagliano“ készítmények folyékony szirupalakban és por alakban kaphatók. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár Florenz (A 5) Via Pandolini. Elismerőleveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, IX. (A 5) Löblichgasse 4. Gyógyszerárak főraktárként legelőnyösebb feltételek mellett kérésre.